

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)
1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 12 Ιουλίου 2018 με την εξής σύνθεση:
Ειρήνη Αψοκάρδου- Πρόεδρος, Ευαγγελία Μιχολίτση- Εισηγήτρια και
Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 10.6.2018, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) – Αρχή
Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)/529/11.06.2018 Προδικαστική
Προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «.....», με έδρα τη
....., οδός ....., αρ....., Τ.Κ....., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του Δήμου Αιγάλεω, όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η αιτούσα επιδιώκει να ακυρωθεί η με
αριθμό 293/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Αιγάλεω,
ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή των προσφορών των εταιρειών
«.....» και «.....» προκειμένου να αποκλεισθούν από τη
διαγωνιστική διαδικασία και επίσης να διαταχθεί η επιστροφή του
καταβληθέντος παραβόλου.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ευαγγελία Μιχολίτση
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει
καταβληθεί νόμιμο e-παραβόλο, ύψους 600 ευρώ σύμφωνα με τα άρθρα 363
παρ. 1β του Ν.4412/2016 και 5 παρ. 1β. του ΠΔ 39/2017 (βλ. ηλεκτρονικό
παραβόλο με κωδικό 218065314958 0807 0053, αποδεικτικό ηλεκτρονικής
πληρωμής της Τράπεζας Eurobank Ergasias της 8/6/2018 εκτύπωση από την
ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του e-παραβόλου με αναφορά «δεσμευμένο»).

2.Επειδή με την υπ' αριθμ. πρωτ. 2295/31-1-2018 (αρ. μελέτης
1/2018) Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε διεθνή ανοικτό
ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την προμήθεια «ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ-

Αριθμός απόφασης: 592/2018

ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ & ΕΛΑΙΟΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ» που υποδιαιρείται σε 4 Ομάδες (Αριθμ. Διακ. 2295/31-01-2018, CPV: 09134100-8 Πετρέλαιο ντίζελ, 09132100-4 Αμόλυβδη βενζίνη, 09135100-5 Πετρέλαιο θέρμανσης, 09123000-7 Φυσικό αέριο, 09211100-2 Έλαια κινητήρων, 09211600-7 Λιπαντικά υδραυλικών συστημάτων και άλλων χρήσεων, 09211610-0 Υγρά υδραυλικών συστημάτων, 24951000-5 Γράσα και λιπαντικά, 24570000-0 Ρητίνες ουρίας σε πρωτογενείς μορφές, 24961000-8 Υγρά ψυγείου αυτοκινήτων), συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 532.720,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ ευρώ και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής ανά Ομάδα και ανά κατηγορία υπό προμήθειας είδους. Εν προκειμένω, ο προϋπολογισμός της Ομάδας 4 «Ελαιολιπαντικά Είδη», δηλαδή του τμήματος της προμήθειας που αφορά η προσφυγή, ανέρχεται στο ποσό των 40.322,58 ευρώ.

3. Επειδή η ως άνω προκήρυξη απεστάλη προς δημοσίευση στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 29/3/2018 (2018/S 64-142166), αναρτήθηκε – όπως εμφανίζεται από το σώμα της διακήρυξης - στις 3/4/2018 στο ΚΗΜΔΗΣ (Α.Δ.Α.Μ. 18PROC002902840) και στο ΕΣΗΔΗΣ και έλαβε αριθμό Συστήματος 55865.

4. Επειδή με την με αριθμό 293/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Αιγιάλεω, η οποία κοινοποιήθηκε στις 5/6/2018 σε όλους τους ενδιαφερόμενους μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ), η αναθέτουσα αρχή ενέκρινε το υπ' αριθμ. 1 πρακτικό της Επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού και προέκρινε στο επόμενο στάδιο την προσφορά της προσφεύγουσας και των δύο εταιρειών κατά των οποίων στρέφεται με την προσφυγή της όσον αφορά το Τμήμα 4.

5. Επειδή η προσφεύγουσα κατέθεσε στις 10/6/2018 στον διαδικτυακό τόπο διαγωνισμού την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, νομίμως υπογεγραμμένη, έχοντας κάνει χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 την οποία κοινοποίησε η αναθέτουσα αρχή στην ΑΕΠΠ την 11/6/2018 με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

6. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός της αναθέτουσας αρχής, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης και του χρόνου

εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

7. Επειδή η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ 39/2017 κοινοποίησε, στις 11/6/2018 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής ενώ στις 12/6/2018 την ανάρτησε στην αρχική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ).

8. Επειδή η προσφεύγουσα, η προσφορά της οποίας κρίθηκε αποδεκτή θεμελιώνει, κατ' αρχήν, έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της αποδοχής της προσφοράς των έτερων συμμετεχουσών εταιρειών όσον αφορά μεμονωμένα την συμμετοχή τους στην επίμαχη ομάδα (Ελαιολιπαντικά), καθόσον ευλόγως προσδοκά να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001).

Επισημαίνεται δε, ότι, λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσφεύγουσα συμμετέχει στο διαγωνισμό μόνο ως προς την Ομάδα 4 «Ελαιολιπαντικά Είδη», παραδεκτώς στρέφεται κατά των συμμετεχόντων ..... και ..... μόνο ως προς την εν λόγω συμμετοχή τους στην Ομάδα 4, παρά το γεγονός ότι η τελευταία συμμετέχει και στην ομάδα 3.

9. Επειδή σε συνέχεια αιτήματος αναστολής – προσωρινών μέτρων που ενσωματώνονται στο έγγραφο της υπό εξέταση προσφυγής εξεδόθη η με αριθμό Α284/2018 απόφαση της ΑΕΠΠ, με την οποία αποφασίστηκε η αναστολή της διαγωνιστικής διαδικασίας έως την έκδοση απόφασης επ' αυτής.

10. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ισχυρίζεται τα εξής : Α. Αναφορικά με την εταιρεία ..... αναφέρει τα εξής : *1. Για το προϊόν Νο 9 η διακήρυξη στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι, άρθρο «2.2.5. Τεχνικές Προδιαγραφές Ελαιολιπαντικών Ειδών» σελίδα 50, ορίζονται ρητά προδιαγραφές «NLGI Νο 2, DIN 51825 : KP2 K-25» δηλαδή απαιτείται γράσο με προδιαγραφές υψηλών πιέσεων (P).*

Η εταιρεία ....., προσέφερε το προϊόν ..... με προδιαγραφές DIN 51825 : K2K-25 δηλαδή ένα γράσο διαφορετικό από

Αριθμός απόφασης: 592/2018

αυτό που ζητάει η μελέτη, καθώς δεν έχει την προδιαγραφή ΚΡ αλλά την Κ και κατά συνέπεια δεν πληροί τις απαιτήσεις υψηλών πιέσεων (ΕΡ) που απαιτεί η μελέτη.

2. Επιπλέον στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι, άρθρο «2.2.5. Τεχνικές Προδιαγραφές Ελαιολιπαντικών Ειδών» στη σελίδα 48 της διακήρυξης, ρητά αναφέρεται ότι τα προσφερόμενα ελαιολιπαντικά: «Θα πληρούν τους κανόνες προδιαγραφών που ορίζονται και από το Γενικό Χημείο του Κράτους. Θα συνοδεύονται από πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας ..., της σειράς ISO 9000. Πιστοποιητικά ISO των οποίων η ισχύς έχει λήξει δεν γίνονται δεκτά και απορρίπτονται ως απαράδεκτα».

Εν ολίγοις απαιτείται η προσκόμιση μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά συμμετοχής, πιστοποιητικό ISO της σειράς 9000 του κατασκευαστή των προσφερομένων ειδών.

Το πιστοποιητικό ISO/9000 του κατασκευαστή των προσφερομένων Ελαιολιπαντικών, κατέθεσε τόσο η εταιρεία μας, όσο και η ....., αλλά όχι η .....

Η πρόθεση που εκφράζει η εν λόγω εταιρεία στην υπεύθυνη δήλωση της, να προσκομίσει τα έντυπα αυτά όταν ζητηθούν, δεν ικανοποιεί τον υποχρεωτικό όρο του άρθρου 2.2.5 που απαιτεί τη κατάθεση των πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας (σειράς 9000) με την τεχνική προσφορά. (άρθρο 2.4.3.2 της διακήρυξης: «..Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στα ως άνω Παραρτήματα.»)

3. Στο άρθρο 2.2.6, σελίδα 18 της διακήρυξης, καθορίζονται επί ποινή αποκλεισμού οι όροι τεκμηρίωσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας, του προσφέροντος οικονομικού φορέα.

«2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα: Για την απόδειξη των τεχνικών ή και επαγγελματικών ικανοτήτων οι προσφέροντες οφείλουν να συνυποβάλλουν επί ποινή αποκλεισμού και τα παρακάτω:...

ε. Κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων. Ο προσφέρων πρέπει να αποδείξει επαγγελματική του ικανότητα στην εκτέλεση προμηθειών με την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής ενός καταλόγου στον οποίο

Αριθμός απόφασης: 592/2018

αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τριών (3) τελευταίων χρόνων (2015,2016,2017) αντίστοιχων ή παρεμφερών με την παρούσα Διακήρυξη ειδών, ...Οι παραδόσεις αποδεικνύονται, εάν ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή, με πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή».

Συνεπώς σύμφωνα με την διακήρυξη, ο οικονομικός φορέας οφείλει να προσκομίσει πιστοποιητικά που εκδόθηκαν από Δήμους, με τα οποία αποδεικνύονται οι παραδόσεις που ο ίδιος αναφέρει στον κατάλογο κυριότερων παραδόσεων, που έχει υποβάλει.

Η εταιρεία ....., στις σελίδες 17 & 18 του ΕΕΕΣ που έχει υποβάλει, αναφέρει μεν αναλυτικά, κατάλογο 6 ΟΤΑ και Δημοσίων Υπηρεσιών όπου παρέδωσε προϊόντα την τελευταία τριετία, αλλά δεν προσκομίζει πιστοποιητικά που εκδόθηκαν από τους Δήμους αυτούς, με τα οποία αποδεικνύονται οι παραδόσεις που αναφέρει.

4. Στο άρθρο 2.2.5 α και β, σελίδα 15 της διακήρυξης, περί Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας των οικονομικών φορέων, ρητά αναφέρεται ότι οι συμμετέχοντες οφείλουν να προσκομίσουν «Βεβαίωση τράπεζας για την χρηματοοικονομική επάρκεια του προσφέροντα» και «Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών... των τριών τελευταίων (2015, 2016, 2017) προ του έτους του διαγωνισμού οικονομικών χρήσεων»

Η εταιρεία ....., δεν κατέθεσε ούτε βεβαίωση τράπεζας, ούτε Ισολογισμούς ή αποσπάσματα Ισολογισμών, αλλά μόνον υπεύθυνη δήλωση περί συνολικού ύψους ετήσιου κύκλου εργασιών (βλέπε ΕΕΕΣ) και τη πρόθεση της να προσκομίσει τη βεβαίωση της τράπεζας όποτε αυτή του ζητηθεί.

Β. Αναφορικά με την εταιρεία ..... η προσφεύγουσα αναφέρει τα κάτωθι :

«5. Τέλος, η εταιρεία ..... προσέφερε προϊόν με προδιαγραφές διαφορετικές από αυτές που ορίζει η διακήρυξη.

Συγκεκριμένα για το προϊόν Νο 3, «Λάδι βενζινοκινητήρων μηχανημάτων SAE HD30» στη σελίδα 47 της διακήρυξης, ορίζονται οι προδιαγραφές APICF/CF-2/SJ.

Αριθμός απόφασης: 592/2018

Η ως άνω εταιρεία προσέφερε το λιπαντικό «.....» με προδιαγραφές API CF/CF-2/SG, το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή API SJ, αλλά την υποδεέστερη SG. Αυτό τεκμαίρεται όχι μόνον από το Φυλλάδιο Τεχνικών Χαρακτηριστικών που προσκομίστηκε αλλά και από το 04/03/2016 έγγραφο του Γενικού Χημείου του Κράτους, με αριθμό πρωτοκόλλου 30/004/000/910 (α/α 2 και αριθμό καταλόγου 76674/16). Επομένως, το προϊόν που κατατέθηκε έχει κατώτερες προδιαγραφές και θα πρέπει να απορριφθεί ».

11. Επειδή η αναθέτουσα αρχή έστειλε την 20/6/2018 με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στην ΑΕΠΠ το με αριθμό πρωτ. 16096/20-6-2018 έγγραφο γνωμοδότησης της αρμόδιας Επιτροπής όπου περιλαμβάνει αιτιάσεις σε αντίκρουση των ισχυρισμών της υπό εξέταση προσφυγής αναφέροντας ως προς τον πρώτο και δεύτερο προβαλλόμενο λόγο ότι: α) δεν αποδεικνύεται με σχετικά παραστατικά από την προσφεύγουσα ότι δεν πληρούν οι δύο εμπλεκόμενοι οικονομικοί φορείς τις προδιαγραφές που απαιτεί η διακήρυξη, β) ως προς τον δεύτερο λόγο που αφορά την μη κατάθεση του πιστοποιητικού ISO/9000, ότι υπάρχει σχετική υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα βάσει της οποίας θα προσκομισθεί όταν ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, γ) ως προς τον τρίτο και τέταρτο λόγο της προσφυγής ότι δεν αφορούν στο στάδιο ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς, επικαλείται, περαιτέρω, τα ορισθέντα στο άρθρο 3.2. της διακήρυξης αλλά και το γεγονός ότι στο άρθρο 2.2.5. δύναται διαζευκτικά ο διαγωνιζόμενος να καταθέσει Υπεύθυνη Δήλωση περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών για τις εν λόγω τρεις οικονομικές χρήσεις. Καταλήγει, δε, η αναθέτουσα αρχή αναφέροντας συμπερασματικά ότι «Οι ισχυρισμοί τους οποίους προβάλλει η προσφεύγουσα εταιρεία είναι όλως αβάσιμοι στη παρούσα φάση του διαγωνισμού καθώς ο πλήρης έλεγχος των δικαιολογητικών θα γίνει στο στάδιο της κατακύρωσης και θα εκτελεστεί μετά την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου.

Επιπλέον όσον αφορά τα τεχνικά χαρακτηριστικά των προϊόντων που επικαλείται η προσφεύγουσα εταιρεία, δεν προκύπτει ότι οι προσφορές άλλων τύπων από τις διαγωνιζόμενες εταιρίες δεν καλύπτουν τις

Αριθμός απόφασης: 592/2018

απαιτούμενες προδιαγραφές, στοιχείο που θα εξεταστεί μεταξύ των άλλων στη συνέχεια του διαγωνισμού.

Συνεπώς σύμφωνα με τους ανωτέρω λόγους αντίκρουσης τα επικαλούμενα από την προσφεύγουσα εταιρεία ελλείποντα δικαιολογητικά προσκομίζονται στο στάδιο της κατακύρωσης του διαγωνισμού, όπως ορίζεται στην εν λόγω διακήρυξη.

Ως εκ τούτου συνάγεται ότι η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου μας ορθώς έκανε δεκτές τις προσφορές όλων των συμμετεχόντων εταιρειών και δεν απέκλεισε τις εταιρείες τις οποίες επικαλείται ο προσφεύγων στην υπό εξέταση προσφυγή .....».

12. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, άμεσης εφαρμογής για τα κράτη μέλη, καθιερώνεται το τυποποιημένο έντυπο για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Επίσημη Εφημ. ΕΕ L3/16 της 6-1-2016). Περαιτέρω, όπως αναφέρεται στο Προοίμιο του Εκτελεστικού Κανονισμού: « (1) [...] Κατά συνέπεια, το τυποποιημένο έντυπο για το ΕΕΕΠ θα πρέπει να καταρτιστεί κατά τρόπο ώστε να παρακαμφθεί η ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. Με τον ίδιο πάντα στόχο κατά νου, το τυποποιημένο έντυπο θα πρέπει επίσης να παρέχει τις ενδεδειγμένες πληροφορίες όσον αφορά τις οντότητες στον οποίων τις ικανότητες βασίζεται ο οικονομικός φορέας, ούτως ώστε η επαλήθευση των πληροφοριών αυτών να διενεργείται μαζί με την επαλήθευση που αφορά τον κύριο οικονομικό φορέα, και με τους ίδιους όρους.[...] (3) Για την αποφυγή του διοικητικού φόρτου για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς και τις πιθανές αντιφατικές ενδείξεις στα διάφορα έγγραφα της προμήθειας, οι πληροφορίες τις οποίες οι οικονομικοί φορείς πρέπει να παρέχουν στο ΕΕΕΠ θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς εκ των προτέρων στην προκήρυξη διαγωνισμού ή με αναφορές σε άλλα μέρη των εγγράφων της προμήθειας, τις οποίες οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να εξετάζουν προσεκτικά, ενόψει της συμμετοχής τους και ενδεχομένης υποβολής προσφορών. (4) Το ΕΕΕΠ αναμένεται επίσης να συμβάλει σε περαιτέρω απλοποίηση, τόσο για τους οικονομικούς φορείς όσο

Αριθμός απόφασης: 592/2018

και για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς, με την αντικατάσταση των πολλών και διαφόρων εθνικών υπεύθυνων δηλώσεων από ένα τυποποιημένο έντυπο, που θα καθιερωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.[...]. Τέλος, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Οδηγίες του Κανονισμού αναφέρεται ότι: «Το ΕΕΕΠ είναι υπεύθυνη δήλωση από τους οικονομικούς φορείς, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, πρόκειται για μια τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις λόγω της οποίας οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής και ότι, κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί για τον περιορισμό του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν. Στόχος του είναι να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. [...] Κατά την προετοιμασία των εγγράφων της προμήθειας για μια δεδομένη διαδικασία προμήθειας, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να δηλώνουν στην προκήρυξη διαγωνισμού, στα έγγραφα της προμήθειας που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στις προσκλήσεις επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ποιες πληροφορίες θα ζητηθούν από τους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένης ρητής δήλωσης σχετικά με το αν οι πληροφορίες που ορίζονται στα μέρη II και III πρέπει ή δεν πρέπει να παρέχονται για υπεργολάβους στις ικανότητες των οποίων δεν βασίζεται ο οικονομικός φορέας). Μπορούν επίσης να διευκολύνουν το έργο των οικονομικών φορέων αναφέροντας τις εν λόγω πληροφορίες απευθείας σε ηλεκτρονική έκδοση του ΕΕΕΠ, χρησιμοποιώντας για παράδειγμα την υπηρεσία ESPD (<https://webgate.acceptance.ec.europa.eu/growth/toolsdatabases/ecertis2/resources/espd/index.html>), την οποία οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα παρέχουν δωρεάν σε αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς, οικονομικούς φορείς, παρόχους ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη[...] Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί από κάθε προσφέροντα, ανά

πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλει όλα ή ορισμένα από τα απαιτούμενα πιστοποιητικά και δικαιολογητικά, όποτε αυτό είναι απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας [...] Σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, το ΕΕΕΠ παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.[...]

13. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.[...].

14. Επειδή το άρθρο 53 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» προβλέπει τα εξής :

«1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:

α) την επωνυμία της αναθέτουσας αρχής,

β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία, τη διεύθυνση και τον τρόπο υποβολής τους,

γ) το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικού μηχανήματος (FAX), τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής,

δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την

Αριθμός απόφασης: 592/2018

αποσφράγιση (π.χ. τόπος αποσφράγισης), καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να συμμετέχουν στην διαδικασία,

ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης. Επίσης οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές ή νέες συμβάσεις και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των παρατάσεων για την άσκησή τους,

στ) το είδος της διαδικασίας,

ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής,

η) το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής,

θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος, σύμφωνα και με την παρ. 10,

ι) τις απαιτούμενες εγγυήσεις τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, όλους τους σχετικούς όρους αυτών, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται,

ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,

ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων,

ιγ) τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 59,

ιδ) τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών,

ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87

ιστ) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών,

ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,

Αριθμός απόφασης: 592/2018

ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής,

ιθ) οποιοσδήποτε τροποποιήσεις με τη μορφή σαφών, ακριβών και κατηγορηματικών ρητρών αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως ρητρών αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεων, κατά το άρθρο 132,

κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),

κα) τον κατάλογο και τη σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης,

κβ) όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διάθεσης των εγγράφων της σύμβασης,

κγ) τη διαδικασία πρόσβασης των υποψηφίων και προσφερόντων στα δικαιολογητικά, στις τεχνικές και οικονομικές προσφορές, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 70 και στην κείμενη νομοθεσία,

κδ) επιπλέον των ανωτέρω, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων:

αα) τον προϋπολογισμό δημοπράτησης, το τιμολόγιο δημοπράτησης, την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, την τεχνική περιγραφή, την τεχνική μελέτη ή/και τη διαμόρφωση αυτών μετά την κατακύρωση της σύμβασης, σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου,

ββ) τον τρόπο σύνταξης και υποβολής των οικονομικών προσφορών,

γγ) αμοιβή των αξιολογότερων μελετών, όπου κρίνεται αναγκαίο,

δδ) το απαιτούμενο στάδιο της μελέτης που πρέπει να υποβάλουν οι οικονομικοί φορείς, στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 50,

εε) στην περίπτωση εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 50 τα σχέδια συμβολαίου οροφокτησίας, κανονισμού λειτουργίας, πινάκων ποσοστών συνιδιοκτησίας και κατανομών των κοινόχρηστων δαπανών ή δαπανών για τα κοινόκτητα πράγματα, προσυμφώνων σταδιακής μεταβίβασης ποσοστών του οικοπέδου ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών,

στστ) στην περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 50, το είδος και την έκταση των διατιθεμένων ανταλλαγμάτων, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγωγή σε κοινή βάση, εξέταση και βαθμολόγηση τόσο των τεχνικών προσφορών όσο και των οικονομικών,

Αριθμός απόφασης: 592/2018

κε) επιπλέον των ανωτέρω, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών:

αα) το τεύχος τεχνικών δεδομένων, τη συγγραφή υποχρεώσεων, το τεύχος προεκτιμώμενων αμοιβών ή/και τη διαμόρφωση αυτών μετά την κατακύρωση της σύμβασης, σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου,

ββ) την κατηγορία μελέτης, κατά την περίπτωση (15) της παρ. 3 του άρθρου 2 που απαιτείται για κάθε επί μέρους μελετητικό αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας ανά κατηγορία μελέτης, που αντιστοιχεί στην προς ανάθεση σύμβαση,

γγ) την προεκτιμώμενη αμοιβή ή το κατ' αποκοπή τίμημα για την αμοιβή όλων των πρώιμων σταδίων στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 51,

δδ) την εξειδίκευση των πρώιμων σταδίων των κύριων ή και υποστηρικτικών μελετών στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 51

εε) τις προδιαγραφές εκπόνησης της μελέτης κατά το άρθρο 196,

κστ) οποιαδήποτε άλλη πληροφορία απαιτείται κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221).

3. Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

4. Οι αναθέτουσες αρχές δεν επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς δαπάνη για τη λήψη των εγγράφων της σύμβασης, πλην της δαπάνης που αντιστοιχεί στο κόστος αναπαραγωγής τους και της ταχυδρομικής αποστολής τους.

5. Πρότυπα εγγράφων σύμβασης με δεσμευτική ισχύ εκδίδονται από την Αρχή, σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.

[...]

9. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών, όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται χρόνος παράδοσης των αγαθών μεγαλύτερος των δώδεκα (12) μηνών, μπορεί να περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής, υπό τους όρους του

άρθρου 132. Στην περίπτωση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης ο τύπος, ο τρόπος και οι προϋποθέσεις της αναπροσαρμογής. Χρόνος εκκίνησης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία υποβολής των προσφορών που καθορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης και υπολογίζεται μέχρι και την ημερομηνία παράδοσης των αγαθών. Σε περιπτώσεις τμηματικών παραδόσεων, η τιμή αναπροσαρμόζεται για τις ποσότητες που, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται να παραδοθούν μετά την παρέλευση των δώδεκα (12) μηνών. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης, με υπαιτιότητα του αναδόχου, ο χρόνος παράτασης δεν λαμβάνεται υπόψη για την αναπροσαρμογή. Προκαταβολή που χορηγήθηκε αφαιρείται από την προς αναπροσαρμογή συμβατική αξία.

10. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζεται με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος αναπροσαρμογής αυτής».

15. Επειδή το άρθρο 54 του Ν.4412/2016 προβλέπει ότι: «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.

Οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν επίσης να καθορίζουν αν απαιτείται μεταβίβαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Για όλες τις συμβάσεις που προορίζονται για χρήση από φυσικά πρόσωπα είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, οι τεχνικές προδιαγραφές, καταρτίζονται με τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή το σχεδιασμό για όλους τους χρήστες.

Αν έχουν υιοθετηθεί υποχρεωτικές απαιτήσεις προσβασιμότητας δυνάμει νομοθετικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, καθορίζονται με παραπομπή στις εν λόγω απαιτήσεις.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο», γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α', με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β',

δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά. 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος

Αριθμός απόφασης: 592/2018

ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο». 5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων οι λύσεις αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α' της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει. Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι το έργο, η αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή.

7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 61. [...]

16. Επειδή το άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Κριτήρια επιλογής» προβλέπει τα κάτωθι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,

β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,

γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό.

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων υπηρεσιών, εφόσον οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων που εκδίδεται μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ή με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται μετά από γνώμη επιτροπής που συστήνουν και στην οποία εκπροσωπούνται τα οικεία επαγγελματικά επιμελητήρια, προσδιορίζεται το αντικείμενο κάθε κατηγορίας μελέτης του Παραρτήματος I του Προσαρτήματος Γ'. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η αντιστοιχία κάθε κατηγορίας μελέτης με το επιστημονικό πεδίο απασχόλησης των εγγεγραμμένων στο «Μητρώο Μελετητών», καθώς και στο «Μητρώο Γραφείων Μελετών» του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α', σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με γνώμονα την εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚ

2195/2002. Με όμοια απόφαση μπορούν να διαιρούνται ή ενοποιούνται εν γένει οι παραπάνω κατηγορίες.

3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων.

Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της σύμβασης ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 341.

Η αναλογία, ενδεικτικά, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μπορεί να λαμβάνεται υπόψη όταν η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις μεθόδους και τα κριτήρια της συνεκτίμησης αυτής στα έγγραφα της σύμβασης. Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αυτά χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αποφυγή διακρίσεων.

Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε σχέση με κάθε επιμέρους τμήμα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οι οικονομικοί φορείς ανά ομάδες τμημάτων, αν ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερα τμήματα που πρέπει να εκτελεστούν ταυτοχρόνως.[...]

4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι

Αριθμός απόφασης: 592/2018

οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους.

5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος».

17. Επειδή το άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» προβλέπει τα κάτωθι : «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,
- β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77

Αριθμός απόφασης: 592/2018

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 6, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.[...]

3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.[...]

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει

Αριθμός απόφασης: 592/2018

να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82. [...]

18. Επειδή το άρθρο 80 του Ν. 4412/2016 προβλέπει τα εξής : «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 73:

α) για την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, την προσκόμιση αποσπάσματος του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις. Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 73,

β) για τις παραγράφους 2 και 4 περίπτωση β΄ του άρθρου 73, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, Αν το κράτος-μέλος ή η εν λόγω χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όπου το έγγραφο ή το πιστοποιητικό αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παράγραφους 1 και 2 και στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 73, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί

Αριθμός απόφασης: 592/2018

να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παραγράφου ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 73. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81.

γ) για την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73, πιστοποιητικό από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, από το οποίο να προκύπτουν οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής.

3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α', με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα και στα άρθρα 76 και 77, κατά περίπτωση. Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

4. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα μπορεί, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος I του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α'. Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με

οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.
[...]

10. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα -εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. Ειδικά τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

11. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ)».

19. Επειδή το άρθρο 91 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Λόγοι απόρριψης προσφορών» προβλέπει ρητώς τα εξής :

«1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

Αριθμός απόφασης: 592/2018

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.

δ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν επιτρέπεται, δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης.

ε) Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές εκτός αν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικής προσφοράς. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73 και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

στ) Προσφορά υπό αίρεση.

ζ) Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 95.

η) Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών, προσφορά η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής, χωρίς αυτό να προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή, εφόσον στα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται η κατάθεση δειγμάτων, η μη προσήκουσα κατάθεση τους.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται αναλόγως στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής στην κλειστή διαδικασία, τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στη σύμπραξη καινοτομίας».

20. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 93 του Ν.4412/2016, «Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» ορίζεται ότι: «Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει: α) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ του άρθρου 79 και την εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 [...]».

21. Επειδή το άρθρο 94 με τίτλο «Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά» και δη στην παρ. 4 ορίζεται ρητώς το εξής : «4. Στις διαδικασίες

σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης».

22. Επειδή οι σχετικοί όροι της διακήρυξης ορίζουν τα εξής : i. Στις παραγράφους 2.2.5., 2.2.6. και 2.2.7. αναφέρεται ότι «2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό:

α. Βεβαίωση τράπεζας για την χρηματοοικονομική επάρκεια του προσφέροντα. Ως απόδειξη χρηματοοικονομικής επάρκειας απαιτείται βεβαίωση τράπεζας όπου αναφέρεται ότι ο προσφέρων έχει συνεργασία με αυτήν και δηλώνεται το όριο της χρηματοοικονομικής ικανότητας.

Επαρκής θεωρείται η ικανότητα όταν το όριό της ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 15% του ενδεικτικού συνολικού προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ για τα είδη που υποβάλλει προσφορά.

β. Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένος ο διαγωνιζόμενος, των τριών τελευταίων (2015, 2016, 2017) προ του έτους του διαγωνισμού οικονομικών χρήσεων, ή - σε περίπτωση που δεν τηρεί ισολογισμούς - Υπεύθυνη Δήλωση περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών του διαγωνιζόμενου για τις εν λόγω τρεις οικονομικές χρήσεις. Ο διαγωνιζόμενος θα καταθέσει τα ΦΕΚ (Τεύχος ΑΕ - ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ.) με τους εγκεκριμένους και νομίμως δημοσιευμένους ισολογισμούς του, ενώ για όποιες οικονομικές χρήσεις δεν έχουν δημοσιευτεί ισολογισμοί σε ΦΕΚ, είναι αποδεκτά αντίγραφα οικονομικών εφημερίδων όπου έχουν δημοσιευτεί οι ισολογισμοί αυτοί. Ειδικά για την προηγούμενη του έτους του διαγωνισμού οικονομική χρήση για την οποία δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα ισολογισμός, ο διαγωνιζόμενος υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών του έτους αυτού, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπό του.

2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Αριθμός απόφασης: 592/2018

Για την απόδειξη των τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων οι προσφέροντες οφείλουν να συνυποβάλλουν επί ποινή αποκλεισμού και τα παρακάτω:

α. Άδεια Εμπορίας και διακίνησης πετρελαιοειδών σύμφωνα με τον Ν. 3054/2002 Θα πρέπει να είναι σύμφωνη και με τον Κανονισμό Αδειών Αποφ. Δ2/16570/2005 ΦΕΚ 1306/Β/05 καθώς και τις μετ έπειτα ενδεχόμενες τροποποιήσεις μέχρι και σήμερα. Σημειώνεται ότι η άδεια εμπορίας και διακίνησης πετρελαιοειδών & λιπαντικών δεν απαιτείται μόνο για διακίνηση λιπαντικών αλλά και για την διακίνηση καυσίμων. - ΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΑ 1. + ΟΜΑΔΑ 3. + ΟΜΑΔΑ 4.

β. Άδεια λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων, από την αρμόδια υπηρεσία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το πρατήριο θα πρέπει απαραίτητα να βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των πέντε (5) χιλιομέτρων από τον χώρο στάθμευσης των οχημάτων του Δήμου (Μικελή 6 Αιγάλεω). - ΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΑ 1.

γ. Αποδεικτικό διατήρησης Σταθμού Ανεφοδιασμού Φυσικού Αερίου Κίνησης, εγκατάσταση κυριότητας του Αναδόχου, που θα περιέχει τον απαραίτητο εξοπλισμό για τον ανεφοδιασμό Φ.Α. των οχημάτων του Δήμου. Η εγκατάσταση αυτή θα τηρεί τους όρους και τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας πρατηρίων διανομής συμπιεσμένου Φυσικού Αερίου (CNG) και μικτών πρατηρίων υγρών καυσίμων, υγραερίου (LPG) και συμπιεσμένου Φυσικού Αερίου (CNG) ή υγρών καυσίμων και συμπιεσμένου Φυσικού Αερίου (CNG), σύμφωνα με την υπ' αριθ. 13935/930 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 674Β'/2014), και θα περιλαμβάνει όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό και εξαρτήματα για την πλήρωση με ασφάλεια των οχημάτων του Δήμου. - ΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΑ 2.

δ. Άδεια μεταφοράς και διακίνησης πετρελαίου θέρμανσης από βυτιοφόρο όχημα, από αρμόδια υπηρεσία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. - ΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΑ 3.

ε. Κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων

Ο προσφέρων πρέπει να αποδείξει επαγγελματική του ικανότητα στην εκτέλεση προμηθειών με την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής ενός καταλόγου στον οποίο αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τριών (3)

τελευταίων χρόνων (2015,2016,2017) αντίστοιχων ή παρεμφερών με την παρούσα Διακήρυξη ειδών, αναφέροντας για κάθε παράδοση τον παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα, τη διάρκεια της παράδοσης, τη συμβατική αξία, τη συμμετοχή του στην προμήθεια (σε περίπτωση Ένωσης / κοινοπραξίας) κ.α. Οι παραδόσεις αποδεικνύονται, εάν ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή, με πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή και εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με τα αντίστοιχα παραστατικά ή, εφόσον δεν προβλέπεται η έκδοση παραστατικών ή δεν υπάρχουν παραστατικά, με υπεύθυνη δήλωση του αγοραστή και, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, του Αναδόχου της προμήθειας. - ΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΑ 4.

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Δεν εφαρμόζεται στην παρούσα Διακήρυξη.»

ii Στην παράγραφο 2.4.3.2. προβλέπεται ότι « 2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος I της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στα ως άνω Παραρτήματα.

Ειδικά για τα προσφερόμενα ελαιολιπαντικά είδη θα κατατεθούν - επί ποινή αποκλεισμού - σε επίσημο έγγραφο της εταιρείας όλα τα τυπικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά, στην Ελληνική γλώσσα και όλα τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την συμμόρφωση των προϊόντων με τις ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές..

Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν».

iii) Στην παρ. 2.2.5. του Παραρτήματος I της διακήρυξης όπου αναφέρονται ρητώς οι τεχνικές προδιαγραφές της επίμαχης ομάδας και δη σε παρατιθέμενο πίνακα υπό το νούμερο 3 αναφέρεται ως προς το προϊόν «Λάδι βενζινοκινητήρων μηχανημάτων SAE HD30» η κάτωθι προδιαγραφή «API CF, CF-2, SJ; ACEA E2; MAN 270, MB 228.0, MB 227.0; Allison C-4; Caterpillar

ΤΟ-2». ....[....]».Εν συνεχεία αναφέρονται τα εξής : « ΓΕΝΙΚΑ Θα πληρούν τους κανόνες προδιαγραφών που ορίζονται και από το Γενικό Χημείο του Κράτους.

Θα συνοδεύονται από πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας για τις δραστηριότητες του σχεδιασμού, της παραγωγής, της διακίνησης, της αποθήκευσης και της εμπορίας λιπαντικών, της σειράς ISO 9000. Πιστοποιητικά ISO των οποίων η ισχύς έχει λήξει δεν γίνονται δεκτά και απορρίπτονται ως απαράδεκτα.

Σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες επικαλεστούν παρόμοιες προδιαγραφές θα πρέπει να αποδείξουν προσκομίζοντας τα απαραίτητα έγγραφα ότι αυτές καλύπτουν τα οριζόμενα.

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να επισυνάψουν στις προσφορές τους κατάλογο - prospectus του κατασκευαστή και του προσφέροντα, όχι σε φωτοαντίγραφο στον οποίο θα φαίνονται τα προσφερόμενα προϊόντα και θα επαληθεύει τα τεχνικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που αναγράφονται στις προσφορές. Τα κατατιθέμενα Prospectus, η παρουσία των οποίων είναι υποχρεωτική στις τεχνικές προσφορές για τα προσφερόμενα είδη, πρέπει να επαληθεύουν τα τεχνικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που αναγράφονται στις προσφορές. ....[....] ».

23. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

24. Επειδή, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες

θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

25. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

26. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, καταρχήν να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο γνωρίζοντας εκ των προτέρων το ακριβές περιεχόμενο των κριτηρίων του διαγωνισμού στα οποία καλόπιστα θα στηρίξουν την απόφασή τους εάν θα λάβουν ή όχι μέρος στη διαδικασία σύναψης της οικείας σύμβασης (βλ. την απόφαση του ΔΕΕ της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, Casertana Costruzioni, C-223/16, σκέψη 34, της 14ης Ιουλίου 2016, TNS Dimarso NV κατά Vlaams Gewest, υποθ. C-6/15, σκέψεις 22 επ., την απόφαση του ΔΕΕ της 10ης Μαΐου 2012, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών, υποθ. C-368/10, σκέψεις 55 επ., 62 επ. και 88). Περαιτέρω, δε, οι όροι της διακήρυξης πρέπει να καταρτίζονται με βάση τα ως άνω ώστε να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C 496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C

Αριθμός απόφασης: 592/2018

243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C 87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C 19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C 213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C 396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C 87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C 470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

27. Επειδή όσον αφορά τον πρώτο προβαλλόμενο ισχυρισμό κατά της προσφοράς της εταιρείας ....., που αφορά ως διατείνεται η προσφεύγουσα τη μη πλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών του προϊόντος 9 της διακήρυξης καθώς όπως αναφέρει *«Η εταιρεία ....., προσέφερε το προϊόν ..... με προδιαγραφές DIN 51825 : K2K-25 δηλαδή ένα γράσο διαφορετικό από αυτό που ζητάει η μελέτη, καθώς δεν έχει την προδιαγραφή KP αλλά την K και κατά συνέπεια δεν πληροί τις απαιτήσεις υψηλών πιέσεων (EP) που απαιτεί η μελέτη»*.

28. Επειδή, εν προκειμένω η οικεία διακήρυξη αναφέρει στο Παράρτημα I, παράγραφο 2.2.5. με τίτλο Ελαιολιπαντικά Είδη, στοιχείο 9 ως προς το τύπο λιπαντικού Γράσο με βάση το Λίθιο 2, τις κάτωθι τεχνικές προδιαγραφές: *«NLGI No 2, DIN 51825 : KP2 K-25, Θερμοκρασία λειτουργίας από -25 οC έως 120 οC»* .

29. Επειδή, η ως άνω συμμετέχουσα εταιρεία στην τεχνική της προσφορά αναφέρει ως προς το συγκεκριμένο προϊόν τα εξής : Καταρχήν στο υποβληθέν έγγραφο με υπογραφή 7/5/2018 με τίτλο «Φύλλα συμμόρφωσης τεχνικών προδιαγραφών» δηλώνει στο σημείο 11 που αφορά την ως άνω προδιαγραφή ότι την πληροί και στην οικεία στήλη «παραπομπή» αναφέρει *«..... NLGI 2»*.

30. Επειδή, στο υποβληθέν εντός της προσφοράς ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «Τεχνικά Φυλλάδια και Εγκρίσεις Γενικού Χημείου του Κράτους» υφίσταται και τεχνικό φυλλάδιο (σελ 8) του επίμαχου προϊόντος που αναφέρει

πλήρη περιγραφή αυτού (περιγραφή, εφαρμογές, ιδιότητες – πλεονεκτήματα, φυσικοχημικά χαρακτηριστικά και προδιαγραφές). Ειδικότερα, όσον αφορά τις προδιαγραφές το σχετικό αρχείο αναφέρει αυτολεξεί «**DIN 51825 K2K – 25 (NLGI 2)**, DIN 51825 K3K-25 (NLGI 3)».

31. Επειδή, προκύπτει αβίαστα από την απλή αντιπαραβολή του ως άνω τεχνικού φυλλαδίου και των προδιαγραφών του γράσου με βάση σάπωνα λιθίου της αυτής εταιρείας με τις «DIN 51825 KP2K-25 (NLGI 2), DIN 51825 KP3K-25 (NLGI 3); ASTM D4950 LB/GB» (βλ. επίσημη ιστοσελίδα της εταιρείας ..... <https://www.....>), οι οποίες ταυτίζονται με τις ως άνω αναφερθείσες τιθέμενες από την οικεία διακήρυξη, ότι τω όντι υφίσταται διαφοροποίηση κι επομένως απόκλιση από υποχρεωτική προδιαγραφή. Επιπροσθέτως, προκύπτει ότι το προσφερόμενο προϊόν δεν είναι «*Ενισχυμένο με υψηλής πίεσης πρόσθετα EP*» με αποτέλεσμα να μην επιτυγχάνει τη «*Μείωση των ροπών σε εφαρμογές υψηλών φορτίων*». Επομένως, με βάση τα ως άνω διαλαμβανόμενα και δη με βάση τα επικληθέντα στοιχεία του οικείου φακέλου, κρίνεται ως βάσιμος ο πρώτος προβαλλόμενος λόγος της προσφυγής.

32. Επειδή, όσον αφορά το δεύτερο προβαλλόμενο λόγο που αφορά τη μη προσκόμιση από την εταιρεία «.....» ISO 9000, δέον ειπείν ότι καταρχήν, ως αναφέρεται στο άρθρο 2.2.7. που αφορά στα Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, το οικείο άρθρο αναφέρει ρητώς ότι δεν εφαρμόζονται στην συγκεκριμένη διακήρυξη, οπότε δεν απαιτείται η προσκόμιση σχετικών πιστοποιητικών στα πλαίσια απόδειξης τεχνικής επάρκειας.

33. Επειδή, ωστόσο, η οικεία διακήρυξη στο άρθρο 2.4.3.1. αναφέρει αυτολεξεί : «*Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στα ως άνω Παραρτήματα.*

Αριθμός απόφασης: 592/2018

Ειδικά για τα προσφερόμενα ελαιολιπαντικά είδη θα κατατεθούν - επί ποινή αποκλεισμού - σε επίσημο έγγραφο της εταιρείας όλα τα τυπικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά, στην Ελληνική γλώσσα και όλα τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την συμμόρφωση των προϊόντων με τις ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές....[.].».

34. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, το άρθρο 2.2.5. του Παραρτήματος Ι που αφορά τις Τεχνικές προδιαγραφές, προβλέπει ρητώς «...Θα **συνοδεύονται** από πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας για τις δραστηριότητες του σχεδιασμού, της παραγωγής, της διακίνησης, της αποθήκευσης και της εμπορίας λιπαντικών, της σειράς ISO 9000. Πιστοποιητικά ISO των οποίων η ισχύς έχει λήξει δεν γίνονται δεκτά και απορρίπτονται ως απαράδεκτα.

Σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες επικαλεστούν παρόμοιες προδιαγραφές θα πρέπει να αποδείξουν προσκομίζοντας τα απαραίτητα έγγραφα ότι αυτές καλύπτουν τα οριζόμενα...». Καθίσταται, επομένως, σαφές, από τους άνω όρους της διακήρυξης ότι απαιτείται ρητώς, στα πλαίσια διαμόρφωσης της τεχνικής προσφοράς για τα ελαιολιπαντικά είδη, η προσκόμιση πιστοποιητικού της σειράς ISO 9000.

35. Επειδή, από την προσφορά της εταιρείας «.....» προκύπτει ότι έχει απαντήσει στο Μέρος IV «Κριτήρια Επιλογής» παρ. Δ. Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας και Πρότυπα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης θετικά ως προς την προσκόμιση σχετικού πιστοποιητικού. Ωστόσο, στην Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΔΔΗΣΥ (αριθμός απόφασης 3/24-1-2018) αναφέρεται ρητώς ότι: «*Διευκρινίζεται ότι το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ δεν περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές. Περιλαμβάνει πληροφορίες μόνο ως προς τις προϋποθέσεις συμμετοχής: λόγους αποκλεισμού, κριτήρια επιλογής και αντικειμενικούς κανόνες περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων (μόνο στις κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου και συμπράξεις καινοτομίας)*».

36. Επειδή, το ISO 9000 απαιτείται στο φάκελο της τεχνικής προσφοράς ως στοιχείο προς αξιολόγηση της πλήρωσης τιθέμενων προδιαγραφών επί ποινή αποκλεισμού και ελλείπει από τον φάκελο τεχνικής

Αριθμός απόφασης: 592/2018

προσφοράς μη δυνάμενο να υποκατασταθεί από οιαδήποτε υπεύθυνη δήλωση (βλ. την από 7-5-2018 υπεύθυνη δήλωση της εταιρείας) κατά παράβαση της αρχής της τυπικότητας, που διέπει τις διαγωνιστικές διαδικασίες. Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στις σκέψεις 22-25 της παρούσας, ο δεύτερος προβαλλόμενος λόγος της προσφυγής γίνεται αποδεκτός ως βάσιμος.

37. Επειδή, όσον αφορά τον τρίτο προβαλλόμενο λόγο της προσφυγής, που αφορά στη μη υποβολή αποδεικτικών καλή εκτέλεσης προμηθειών στα πλαίσια της απόδειξης της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, επισημαίνεται ότι στο στάδιο της υποβολής προσφορών καταρχήν υποβάλλεται ως προκαταρκτική απόδειξη το ΕΕΕΣ. Στο Μέρος IV «Κριτήρια Επιλογής» παρ. Γ με τίτλο «Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα» του επίμαχου ΕΕΕΣ παρέχονται στοιχεία αντίστοιχων παραδόσεων τελευταίας τριετίας. Συγκεκριμένα, ως αναφέρει με την προσφυγή της η προσφεύγουσα, *«Η εταιρεία ....., στις σελίδες 17 & 18 του ΕΕΕΣ που έχει υποβάλει, αναφέρει μεν αναλυτικά, κατάλογο 6 ΟΤΑ και Δημοσίων Υπηρεσιών όπου παρέδωσε προϊόντα την τελευταία τριετία, αλλά δεν προσκομίζει πιστοποιητικά που εκδόθηκαν από τους Δήμους αυτούς, με τα οποία αποδεικνύονται οι παραδόσεις που αναφέρει»*.

38. Επειδή, στο άρθρο 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» αναφέρεται ρητώς ότι: *«Για την απόδειξη των τεχνικών ή και επαγγελματικών ικανοτήτων οι προσφέροντες οφείλουν να συνυποβάλλουν επί ποιινή αποκλεισμού και τα παρακάτω:...*

ε. Κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων. Ο προσφέρων πρέπει να αποδείξει επαγγελματική του ικανότητα στην εκτέλεση προμηθειών με την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής ενός καταλόγου στον οποίο αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τριών (3) τελευταίων χρόνων (2015,2016,2017) αντίστοιχων ή παρεμφερών με την παρούσα Διακήρυξη ειδών, ...Οι παραδόσεις αποδεικνύονται, εάν ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή, με πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή.»

Συνεπώς, σύμφωνα με την διακήρυξη, ο οικονομικός φορέας οφείλει να προσκομίσει πιστοποιητικά που εκδόθηκαν από Δήμους, με τα οποία

Αριθμός απόφασης: 592/2018

αποδεικνύονται οι παραδόσεις που ο ίδιος αναφέρει στον κατάλογο κυριότερων παραδόσεων, που έχει υποβάλει.

39. Επειδή, ωστόσο, στο άρθρο 2.4.3 με τίτλο «Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»» παρ. 2.4.3.1. προβλέπεται αυτολεξεί ότι «*Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν:*

α) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν : α) **το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ)**, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και β) **την εγγύηση συμμετοχής**, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και το άρθρο 2.2.2 της παρούσας διακήρυξης...[...].»

40. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 3.2. με τίτλο «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου» προβλέπεται ότι «*Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 -2.2.8 αυτής».*

41. Επειδή, δε, στην παρ. 2.2.9.2. της διακήρυξης με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» προβλέπεται όσον αφορά την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας το εξής «*B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν πιστοποιητικό CE για τα υπό προμήθεια υλικά.*

B.5 .....».

42. Επειδή, από την συνδυαστική ερμηνεία των ως άνω δεν καθίσταται σαφές πέραν αμφιβολίας σε ποιο σημείο της διαγωνιστικής διαδικασίας είναι

Αριθμός απόφασης: 592/2018

υποχρεωτική η προσκόμιση των αποδεικτικών καλής εκτέλεσης των αναφερόμενων προμηθειών και τούτο λόγω της έλλειψης ρητής αναφοράς τους στην παρ. 2.2.9.2.

43. Επειδή τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους (ΕΑ ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970, Αρμ. 1970, σελ. 1111, Εφ.Θεσ. 501/87, ΕΔημ.Εργ. 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, έκδοση θ', Σάκκουλας, σελ. 776). Επομένως, ο τρίτος λόγος της προσφυγής προβάλλεται εν προκειμένω απαραδέκτως.

44. Επειδή, ως τέταρτο λόγο προβάλλει η προσφεύγουσα ότι η εταιρεία ..... δεν έχει προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά προς απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας.

45. Επειδή, όπως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα «*Η εταιρεία ....., δεν κατέθεσε ούτε βεβαίωση τράπεζας, ούτε Ισολογισμούς ή αποσπάσματα Ισολογισμών, αλλά μόνον υπεύθυνη δήλωση περί συνολικού ύψους ετήσιου κύκλου εργασιών (βλέπε ΕΕΕΣ) και τη πρόθεση της να προσκομίσει τη βεβαίωση της τράπεζας όποτε αυτή του ζητηθεί*». Ειδικότερα, στο υποβαλλόμενο ΕΕΕΣ της, η ως άνω εταιρεία έχει συμπληρώσει, ως έδει, το κεφάλαιο Β. Οικονομική και Χρηματοδοτική Επάρκεια του Μέρους IV Κριτήρια Επιλογής.

46. Επειδή στο άρθρο 2.2.5 της οικείας διακήρυξης με τίτλο «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» προβλέπεται αυτολεξεί το εξής «*Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό:*

α. Βεβαίωση τράπεζας για την χρηματοοικονομική επάρκεια του προσφέροντα.

Αριθμός απόφασης: 592/2018

Ως απόδειξη χρηματοοικονομικής επάρκειας απαιτείται βεβαίωση τράπεζας όπου αναφέρεται ότι ο προσφέρων έχει συνεργασία με αυτήν και δηλώνεται το όριο της χρηματοοικονομικής ικανότητας.

Επαρκής θεωρείται η ικανότητα όταν το όριό της ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 15% του ενδεικτικού συνολικού προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ για τα είδη που υποβάλλει προσφορά.

β. Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένος ο διαγωνιζόμενος, των τριών τελευταίων (2015, 2016, 2017) προ του έτους του διαγωνισμού οικονομικών χρήσεων, ή - σε περίπτωση που δεν τηρεί ισολογισμούς - Υπεύθυνη Δήλωση περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών του διαγωνιζόμενου για τις εν λόγω τρεις οικονομικές χρήσεις.

Ο διαγωνιζόμενος θα καταθέσει τα ΦΕΚ (Τεύχος ΑΕ - ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ.) με τους εγκεκριμένους και νομίμως δημοσιευμένους ισολογισμούς του, ενώ για όποιες οικονομικές χρήσεις δεν έχουν δημοσιευτεί ισολογισμοί σε ΦΕΚ, είναι αποδεκτά αντίγραφα οικονομικών εφημερίδων όπου έχουν δημοσιευτεί οι ισολογισμοί αυτοί. Ειδικά για την προηγούμενη του έτους του διαγωνισμού οικονομική χρήση για την οποία δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα ισολογισμός, ο διαγωνιζόμενος υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών του έτους αυτού, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπό του».

47. Επειδή και στην προκείμενη περίπτωση, εμφανίζεται καταρχήν να ισχύουν τα αντιστοίχως αναφερόμενα στις σκέψεις 39-40 άνωθεν, οπότε αλυσιτελώς, σε κάθε περίπτωση, προβάλλονται οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής όσον αφορά το περιεχόμενο και τη διαδικασία αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

48. Επειδή, ωστόσο, στην παρ. 2.2.9.2. της διακήρυξης με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» ομοίως δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη για τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσει ο υποψήφιος ανάδοχος προς απόδειξη των προϋποθέσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, τα οποία, αναφέρονται στο 2.2.5, ήτοι στις απαιτήσεις της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Ως εκ τούτου, ισχύουν

ομοίως τα υπό σκέψεις 42-43 διαλαμβανόμενα. Επομένως, ο τέταρτος προβαλλόμενος λόγος προβάλλεται απαραδέκτως.

49. Επειδή, ως πέμπτο λόγο η προσφεύγουσα προβάλλει τη μη πλήρωση της τεχνικής προδιαγραφής N. 3 της σχετικής ομάδας η οποία προβλέπει στη σελίδα 47 της διακήρυξης ότι για το «Λάδι βενζινοκινητήρων μηχανημάτων SAE HD30» ορίζονται οι προδιαγραφές API CF/CF-2/SJ». Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι «*Η ως άνω εταιρεία προσέφερε το λιπαντικό «.....» με προδιαγραφές API CF/CF-2/SG, το οποίο δεν πληροί την προδιαγραφή API SJ, αλλά την υποδεέστερη SG. Αυτό τεκμαίρεται όχι μόνον από το Φυλλάδιο Τεχνικών Χαρακτηριστικών που προσκομίστηκε αλλά και από το 04/03/2016 έγγραφο του ΓΧΚ, με αριθμό πρωτοκόλλου 30/004/000/910 (α/α 2 και αριθμό καταλόγου 76674/16). Επομένως, το προϊόν που κατατέθηκε έχει κατώτερες προδιαγραφές και θα πρέπει να απορριφθεί*».

50. Επειδή, η εταιρεία «.....» προσφέρει, βάσει των οριζομένων στην τεχνική της προσφορά (Βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «άρθρο 2.4.4.3.2. τεχνική προσφορά.pdf») το ελαιολιπαντικό «.....». Ειδικότερα, στη με αριθμό πρωτ. 30/004/000910 της 4/2/2016 επιστολή του Γενικού Χημείου του Κράτους με θέμα «Γνωστοποίηση αριθμού καταλόγου λιπαντικών μηχανών εσωτερικής καύσης» αναφέρεται ρητώς υπό αύξοντα αριθμό 2 το προσφερόμενο προϊόν με την εμπορική επωνυμία «.....» με SAE 30W και προδιαγραφές κατά API «CF-4/CF-2/CF/SG», κατά ACEA E2 με αριθμ. καταλόγου 76674/16, ενώ οι αυτές προδιαγραφές αναγράφονται και στο κατατεθέν τεχνικό φυλλάδιο του εν λόγω προϊόντος.

51. Επειδή, σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Αμερικανικού Ινστιτούτου Πετρελαίου (American Petroleum Institute – API) για την κατηγορία SJ των ελαιολιπαντικών βενζινοκινήτων η κατάσταση χρήσης (status) είναι «τρέχουσα» (current) ενώ η στήλη υπό τον τίτλο «χρήση» (service) αναφέρει ότι χρησιμοποιείται για βενζινοκινητήρες κατασκευής από το 2001 και προγενέστερους («for 2001 and older automotive engine»).

Αντίστοιχα, για την κατηγορία SG αναφέρει στην κατάσταση χρήσης (status) ότι είναι «κατηργημένη» (obsolete) ενώ στην κατάσταση χρήσης αναφέρει ότι δεν είναι κατάλληλο το προϊόν για χρήση στους περισσότερους βενζινοκινήτες κατασκευής μετά το 1993 (www.api.org/products-and-

Αριθμός απόφασης: 592/2018

services/engine-oil). Αναφέρει, περαιτέρω, ότι μπορεί να μην παρέχει ικανοποιητική προστασία ενάντια στη δημιουργία καταλοίπων μηχανής, στην οξείδωση και φθορά (*«Caution: not suitable for use in most gasoline – powered automotive engines built after 1993. May not provide adequate protection against built – up of engine sludge oxidation, or wear»*).

Αντιστοίχως, προς τα ως άνω αναφερθέντα, σχετικές αναφορές με τα χαρακτηριστικά και την κατάσταση κάθε ειδικής κατηγορίας –προδιαγραφής ελαιολιπαντικών βενζινοκινητήτων υπάρχουν και στην επίσημη ιστοσελίδα του Αμερικανικού Ινστιτούτου Ποιότητας Πετρελαίου (The Petroleum Quality Institute of America) όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται ρητώς ότι η ως άνω αναφερθείσα κατηγορία SJ ως μεταγενέστερη μπορεί να καλύψει τις προγενέστερες κατηγορίες SH, SG, SF, SE, SD, SC, SB, SA. Ωστόσο, όσον αφορά την κατηγορία SG μπορεί να καλύψει μοντέλα βενζινοκινήτων έως και το 1993 (www.pqiamerica.com/devilsundinguise.htm).

Σε συνέχεια των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι με την με αριθμό πρωτ. 30/004/000/3528 της 7/9/2017 το Γενικό Χημείο του Κράτους είχε απαντήσει στην από 27/7/2017 επιστολή ερωτημάτων της εταιρείας «.....» ότι *«...Στο σύστημα κατηγοριοποίησης λιπαντικών API, με εξαίρεση την προδιαγραφή CF-2, κάθε επόμενη προδιαγραφή, υπερκαλύπτει κάθε προηγούμενη, καταργημένη ή μη.*

[...]

Επομένως, εταιρείες παραγωγής λιπαντικών ακολουθώντας πιστά τα προβλεπόμενα από API, ACEA δεν αναγράφουν καταργημένες προδιαγραφές, εφόσον το προϊόν τους παρήχθη μεταγενέστερα.....»

52. Επειδή, με βάση τα ανωτέρω, και ιδία, τα επικαλούμενα στοιχεία του σχηματισθέντος φακέλου, κι εφόσον η υπό κρίση προδιαγραφή αφορά σε ελαιολιπαντικά χρήσης βενζινοκινητήρων, σε σχέση με την εν θέματι χρήση, η προσφερόμενη προδιαγραφή δεν καλύπτει την τιθέμενη με τον οικείο όρο της διακήρυξης. Επομένως, ο εν λόγω προβαλλόμενος λόγος είναι βάσιμος.

53. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

54. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει ενόλω δεκτή.

Αριθμός απόφασης: 592/2018

55. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ.5 Ν.4412/2016) ποσού εξακοσίων (600) ευρώ.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν όλω την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη, όσον αφορά την Ομάδα 4 της διακήρυξης με τίτλο «Ελαιολιπαντικά είδη», κατά το κεφάλαιο που αποδέχεται τις προσφορές των εταιρειών «.....» και «.....».

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ποσού εξακοσίων (600) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 12 Ιουλίου 2018 και εκδόθηκε στις 30 Ιουλίου 2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Ε. Αψοκάρδου

Μαρία Μανώλογλου